

Betragtning af disse mange Adresser finder man det ikke rigtigt at paatvinge vort Folk en Form for Giftermaals Indgaaelse, som dets Flertal ikke ønsker. Jeg synes ikke, man er berettiget til derudfra at drage den Slutning, at Folkets Flertal er imod obligatorisk borgerligt Ægteskab eller ikke ønsker det. For det første er Menighedsraadene ikke blevet valgt med det for Øje i 1916. Vælgerne har i 1916 intet Mandat givet dem i saa Henseende. Og jeg synes heller ikke, at Vælgerne udgør en saa stor Part, at man kan lægge saa stor Vægt paa en Udtalelse af Menighedsraadene. Man skal jo melde sig til Valgbestyrelsen for at blive optaget, og det gør kun forholdsvis faa. Vi har ganske vist kun Statistik over det første Valg i 1903. Da var der godt 154 000 Vælgere, der stemte, eller 46,2 pCt. Ved Kommunalvalgene i 1909 havde vi 879 000 Vælgere. Det var altsaa kun omtrent $\frac{1}{5}$, der var med ved Valgene i 1903. Jeg synes derfor ikke, at man kan paaberaabe sig Menighedsraadene med nogen virkelig Grund.

Der tales dér om det store Antal Menighedsraad, og Tallet lyder ganske vist ikke lille; men har alle disse Menighedsraad været fuldtallige? Der staar nok, at Beslutningen er taget enstemmigt, men vi ved ikke, hvor mange der har været til Stede. 917 Menighedsraad har udtalt sig imod, men der foreligger ikke noget om de andre Menighedsraad. Efter hvad jeg har faaet at vide, har vi 1791 Menighedsraad med godt 8000 Medlemmer. 917 er altsaa kun noget over Halvdelen, og det synes jeg ikke er saa afskrækkende.

Men saa er der jo Sønderjyderne tilbage. Det hedder i Mindretallets Betænkning, at „Hensynet til Sønderjyllands Genforening, som Flertallet paaberaaber sig, svækkes stærkt ved, at den der gældende Ordning blev indført af Preussen uden noget Ønske fra den erobrede Befolknings Side. Mindretallet føler sig overbevist om, at Sønderjyderne hurtigt vil finde sig til Rette med den af det foreslaaede Ordning“.

Det er nu ikke min Mening. Jeg tror ikke, man kan slutte til noget saadant. Jeg skal tillade mig at minde om, at jeg før har været Medlem af Udvalg angaaende Lovforslag om Ægteskab. Vi havde to Forslag fremme i Halvfemserne, og vi havde i 1903 et Regeringsforslag. Vi var da alle enige om, at det var nødvendigt at komme til en anden Ordning af Ægteforeningen, idet det, vi havde, ikke kunde være ved. Der var, som ærede Medlemmer vil huske, Tilfældet med Mureren, hvor man mente, at Præsten ved Højesteret vilde blive tvunget

til at vie Parterne. Hele Udvalget skrev i sin Betænkning: „Udvalget er enig i, at den bestaaende Ordning med tvungen kirkelig Vielse for alle Folkekirkens og de anerkendte Trossamfunds Medlemmer er en Uretfærdighed saavel mod dem, der skulle modtage Vielsen, som mod dem, der skulle forrette den“. Vi saa alle, hvilken Forlegenhed, kan man godt sige, baade Kirken og dens Medlemmer var inde i, og 13 af Udvalgets 15 Medlemmer skrev da: „Hvorfor skulde vi gaa tilbage til et Standpunkt, som man altid har betragtet som det næstbedste, naar der er Udsigt til at faa det bedste“. Og det bedste var det, som de 13 enedes om, borgerligt Ægteskab for alle og enhver. Derfor stemte ogsaa 73 her i Tinget, medens kun 8 stemte imod.

Det blev den Gang hævdet baade af Ministeren — det ærede Medlem fra Ringkøbing (J. C. Christensen) — og vor Ordfører, at der kom først Sandhed i Forholdet, naar Vielsen blev et frivilligt Tilbud, ligesom Tilfældet var med Daab, Nadver og Konfirmation. Efter min Ændring bliver det ogsaa et Tilbud. Jeg er sikker paa, at det ikke vil gøre saa stor Forandring i Forholdene, som vi nu har det, om man først skal gaa hen og skrive sit Navn, inden man gaar ind og bliver kirkelig viet. Hvad Sønderjyderne angaar, kan jeg ikke forstaa, at de, naar de har det, som jeg anser for det bedste, skulde være tilfredse med, at der bliver tilbudt dem det næstbedste. Det vilde jeg ikke være.

Der staar dernæst i Betænkningen, at Tvangen er alene paa Flertallets Forslags Side. Det er mærkværdigt, saa forskelligt man kan komme til at se paa en Sag. Lad os se lidt nøjere paa det. Man siger, at man giver fri til begge Sider, Folk kan vælge; det skal være det frieste. Det kan paa en vis Maade godt siges. Men tænker de ærede Forslagsstillere da ikke paa, at der er Forhold, som ikke er saa heldige, og som her kan komme til at gribe ind. Der staar f. Eks. i Mindretallets § 20: „Lysning skal af begge Brudfolkene begæres hos Giftefogeden paa det Sted her i Landet, hvor Bruden bor. Er Parterne berettigede til at lade sig kirkelig vie, kan de dog ogsaa henvende sig til vedkommende Præst samstedes“. „Berettigede“ — ja, hvem skal bestemme, hvem der er berettigede? Vi har — jeg vil ikke sige mange, men vi har dømmesyge og herskesyge Præster den Dag i Dag, Præster, der klassificerer Folk, sætter dem hver til sin Side, og naar Præsterne selv skal afgøre, om de vil foretage Vielsen eller ej, saa ved jeg ikke, hvad man